

Spis treści |

O autorze	19
O korektorach merytorycznych	20
Przedmowa	21
ROZDZIAŁ 1	
ABC łańcucha bloków	25
Rozwój technologii łańcucha bloków	25
Droga do dojrzałości	26
Rosnące zainteresowanie	27
Systemy rozproszone	28
Twierdzenie CAP	30
Twierdzenie PACELC	32
Historia łańcucha bloków	33
Bitcoin	34
Elektroniczne pieniądze	34
Wprowadzenie do łańcucha bloków	36
Architektura łańcucha bloków	37
Uniwersalne elementy łańcucha bloków	40
Działanie łańcucha bloków	44
Zalety i funkcje łańcucha bloków	45
Ograniczenia technologii łańcucha bloków	47
Typy łańcuchów bloków	49
Rozproszone rejestry	50
Wspólny rejestr	50
Publiczne łańcuchy bloków	50
Prywatne łańcuchy bloków	50
Częściowo prywatne łańcuchy bloków	51
Rejestr oparty na uprawnieniach	51
W pełni prywatne i zastrzeżone łańcuchy bloków	51
Łańcuchy bloków z tokenami	52
Łańcuchy bloków bez tokenów	52
Łańcuchy bloków warstwy pierwszej	52
Łańcuchy bloków warstwy drugiej	53
Podsumowanie	54

ROZDZIAŁ 2

Decentralizacja	55
Wprowadzenie do decentralizacji	55
Metody decentralizacji	59
Eliminowanie pośrednictwa	60
Decentralizacja oparta na współzawodnictwie	60
Ilościowe ujęcie decentralizacji	61
Zalety decentralizacji	62
Ocena wymagań	63
Decentralizacja całego ekosystemu	65
Składowanie danych	65
Komunikacja	66
Moc obliczeniowa	67
Decentralizacja w praktyce	68
Inteligentne kontrakty	69
Autonomiczne agenty	69
Zdecentralizowane organizacje	69
Zdecentralizowane organizacje autonomiczne	69
Zdecentralizowane korporacje autonomiczne	70
Zdecentralizowane społeczności autonomiczne	70
Zdecentralizowane aplikacje (DApps)	71
Wymogi stawiane zdecentralizowanym aplikacjom	73
Operacje w zdecentralizowanych aplikacjach	74
Projekt zdecentralizowanej aplikacji	74
Innowacyjne trendy	75
Zdecentralizowany internet	76
Web 1	76
Web 2	76
Web 3	77
Podsumowanie	77

ROZDZIAŁ 3

Kryptografia symetryczna	78
Wprowadzenie do kryptografii	78
Usługi zapewniane dzięki kryptografii	79
Podstawowe mechanizmy kryptograficzne	81
Podstawowe mechanizmy kryptografii bez kluczy	82
Podstawowe mechanizmy w kryptografii z kluczami symetrycznymi	94
AES	101
DES	101
Działanie algorytmu AES	102
Szyfrowanie i deszyfrowanie z użyciem algorytmu AES	103
Podsumowanie	105

ROZDZIAŁ 4

Kryptografia asymetryczna	106
Podstawy matematyczne	106
Kryptografia asymetryczna	107
Klucze publiczny i prywatny	108
Algorytmy w kryptografii asymetrycznej	109
System IES	110
Wprowadzenie do algorytmu RSA	111
Szyfrowanie i deszyfrowanie z użyciem algorytmu RSA	112
Wprowadzenie do ECC	114
Matematyka wykorzystywana w ECC	115
Problem logarytmu dyskretnego w ECC	120
Generowanie kluczy za pomocą algorytmu ECC	123
Podpisy cyfrowe	125
Algorytm tworzenia podpisów cyfrowych za pomocą RSA	126
Algorytm ECDSA	128
Różne typy podpisów cyfrowych	131
Zagadnienia kryptograficzne i technologia łańcucha bloków	136
Szyfrowanie homomorficzne	136
Dzielenie sekretu	137
Systemy składania zobowiązań	137
Dowody ZKP	138
Schematy kodowania	144
Funkcje VRF	145
Podsumowanie	145

ROZDZIAŁ 5

Algorytmy osiągnięcia konsensusu	147
Wprowadzenie do konsensusu	147
Odporność na błędy	148
FLP	149
Analizowanie i projektowanie	150
Model	151
Procesy	151
Założenia dotyczące czasu	151
Klasyfikacja	152
Algorytmy	153
Algorytmy CFT	153
Algorytmy BFT	158
Wybór algorytmu	185
Nieodwracalność	186
Szybkość, wydajność i skalowalność	186
Podsumowanie	187

ROZDZIAŁ 6

Architektura Bitcoina	188
Wprowadzenie do Bitcoina	188
Klucze kryptograficzne	190
Klucze prywatne w Bitcoinie	190
Klucze publiczne w Bitcoinie	191
Adresy	192
Typowe adresy Bitcoin	193
Zaawansowane adresy Bitcoin	195
Transakcje	195
Transakcje coinbase	196
Cykl życia transakcji	197
Struktura danych transakcji	199
Język Script	202
Błędy związane z transakcjami	207
Łańcuch bloków	208
Struktura	208
Blok początkowy	210
Bloki nieaktualne i osierocone	210
Forki	211
Cechy Bitcoina	212
Górnicy	213
Dowód pracy	214
Systemy wydobywania	216
Kopalnie	218
Sieć	219
Typy komunikatów	220
Oprogramowanie klienckie	225
Filtry Blooma	226
Portfele	227
Podsumowanie	230

ROZDZIAŁ 7

Bitcoin w praktyce	231
Bitcoin w rzeczywistym świecie	231
Płatności w bitcoinach	232
Innowacje w Bitcoinie	235
Dokumenty BIP	235
Zaawansowane protokoły	236
Rozszerzone protokoły oparte na Bitcoinie	241
Alternatywne kryptowaluty oparte na Bitcoinie	243

Instalowanie Bitcoina	244
Typy klientów i narzędzi	244
Przygotowywanie węzła Bitcoina	245
Uruchamianie węzła w sieci testnet	246
Uruchamianie węzła w sieci regtest	248
Dalsze eksperymenty z interfejsem bitcoin-cli	249
Obsługa Bitcoina za pomocą narzędzia działającego w wierszu poleceń	251
Stosowanie interfejsu JSON-RPC	252
Korzystanie z interfejsu HTTP REST	253
Programowanie w świecie Bitcoina	254
Podsumowanie	255

ROZDZIAŁ 8

Inteligentne kontrakty	256
Wprowadzenie do inteligentnych kontraktów	256
Definicje	257
Cechy	258
Praktyczne zastosowania	259
Kontrakty ricardiańskie	261
Szablony inteligentnych kontraktów	264
Wyrocznie	266
Dowody generowane z wykorzystaniem oprogramowania i sieci	268
Dowody z wykorzystaniem sprzętu	269
Typy wyroczni dla łańcuchów bloków	272
Usługi wyroczni dla łańcuchów bloków	276
Umieszczanie inteligentnych kontraktów w łańcuchu bloków	276
The DAO	278
Postępy w technologii inteligentnych kontraktów	279
Solana Sealevel	279
Digital Asset Modeling Language	280
Podsumowanie	282

ROZDZIAŁ 9

Architektura Ethereum	283
Wprowadzenie do Ethereum	283
Kryptowaluta	285
Klucze i adresy	286
Konta	290
Transakcje i komunikaty	292
Drzewa MPT	292

Komponenty transakcji	294
Format RLP	298
Paliwo	299
Typy transakcji	301
Komunikaty	303
Sprawdzanie poprawności i wykonywanie transakcji	304
Stan i składowanie w łańcuchu bloków Ethereum	305
Maszyna EVM w Ethereum	308
Środowisko uruchomieniowe	311
Stan maszyny	312
Bloki i łańcuchy bloków	312
Blok początkowy	314
Sprawdzanie poprawności, finalizowanie i przetwarzanie bloków	315
Mechanizm zmiany trudności wydobywania bloku	316
Węzły i górnicy	317
Mechanizm osiągnięcia konsensusu	318
Forki w łańcuchu bloków	319
Sieć Ethereum	320
Mainnet	320
Sieci testowe	320
Sieci prywatne	321
Prekompilowane inteligentne kontrakty	325
Języki programowania	327
Portfele i oprogramowanie klienckie	328
Portfele	328
Geth	328
Uprozczone klienty	329
Protokoły pomocnicze	329
Whisper	329
Swarm	330
Podsumowanie	331

ROZDZIAŁ 10

Ethereum w praktyce	332
Płatności w Ethereum	332
Innowacje w Ethereum	334
Bomba trudności	334
EIP 1559	335
The Merge i nadchodzące aktualizacje	337
Programowanie z użyciem klienta Geth	338
Instalowanie i konfigurowanie klienta Geth	338

Tworzenie nowego konta za pomocą klienta Geth	339
Kierowanie zapytań do łańcucha bloków za pomocą klienta Geth	340
Konfigurowanie środowiska programistycznego	343
Łączenie się z sieciami testowymi	344
Tworzenie sieci prywatnej	345
Wprowadzenie do środowiska IDE Remix	356
Komunikowanie się z łańcuchem bloków Ethereum za pomocą narzędzia MetaMask	359
Instalowanie narzędzia MetaMask	359
Tworzenie i zasilanie konta za pomocą narzędzia MetaMask	360
Stosowanie narzędzia MetaMask i środowiska IDE Remix do umieszczania inteligentnego kontraktu w łańcuchu	362
Podsumowanie	376
 ROZDZIAŁ 11	
Narzędzia, języki i platformy dla programistów Ethereum	377
Języki	378
Kompilator języka Solidity	378
Instalowanie kompilatora solc	378
Eksperymentowanie z kompilatorem solc	379
Narzędzia, biblioteki i platformy	381
Node.js	381
Ganache	381
Truffle	384
Drizzle	385
Inne narzędzia	385
Pisanie i dodawanie kontraktów	386
Pisanie inteligentnych kontraktów	386
Testowanie inteligentnych kontraktów	387
Dodawanie inteligentnych kontraktów	387
Język Solidity	387
Funkcje	389
Zmienne	393
Typy danych	394
Struktury sterujące	398
Zdarzenia	399
Dziedziczenie	400
Biblioteki	401
Obsługa błędów	401
Podsumowanie	402

ROZDZIAŁ 12

Programowanie w Ethereum z użyciem biblioteki Web3	403
Interakcja z kontraktami za pomocą interfejsu Web3 i klienta Geth	403
Dodawanie kontraktów	404
Stosowanie kompilatora solc do generowania interfejsu ABI i kodu	408
Kierowanie zapytań do kontraktów za pomocą klienta Geth	409
Interakcje z klientem Geth za pomocą żądań POST	412
Interakcja z kontraktami za pomocą frontendów	413
Instalowanie javascriptowej biblioteki web3.js	413
Tworzenie obiektu web3	414
Tworzenie javascriptowego pliku app.js	415
Tworzenie strony internetowej używanej jako frontend	418
Wywoływanie funkcji kontraktu	419
Tworzenie strony internetowej używanej jako frontend	419
Dodawanie kontraktów i komunikowanie się z nimi za pomocą platformy Truffle	422
Instalowanie i inicjalizowanie platformy Truffle	422
Kompilowanie, testowanie i przenoszenie kontraktów za pomocą platformy Truffle	423
Interakcja z kontraktem	427
Używanie platformy Truffle do testowania i dodawania inteligentnych kontraktów	429
Umieszczanie danych w zdecentralizowanym magazynie w systemie IPFS	433
Podsumowanie	435

ROZDZIAŁ 13

The Merge i późniejsze aktualizacje	436
Wprowadzenie	436
Ethereum po aktualizacji The Merge	437
Beacon Chain	439
Interfejs P2P (sieci)	452
The Merge	452
Sharding	463
Plan przyszłych prac nad Ethereum	472
Podsumowanie	473

ROZDZIAŁ 14

Hyperledger	474
Projekty w ramach programu Hyperledger	475
Rejestry rozproszone	475
Biblioteki	477

Narzędzia	479
Projekty specyficzne dla dziedziny	479
Architektura wzorcowa w programie Hyperledger	480
Cele projektowe związane z platformą Hyperledger	482
Hyperledger Fabric	484
Najważniejsze zagadnienia	484
Komponenty	489
Aplikacje	492
Mechanizm osiągania konsensusu	494
Cykl życia transakcji	495
Fabric 2.0	497
Nowy sposób zarządzania cyklem życia kontraktów chaincode	497
Nowe wzorce stosowania kontraktów chaincode	499
Podsumowanie	500

ROZDZIAŁ 15

Tokenizacja	501
Tokenizacja w łańcuchu bloków	502
Zalety tokenizacji	502
Wady tokenizacji	504
Rodzaje tokenów	505
Tokeny wymienne	505
Tokeny niewymienne	506
Stabilne tokeny	507
Tokeny inwestycyjne	508
Proces tokenizacji	508
Oferty tokenów	509
Pierwsza oferta tokenów	509
Oferty STO	510
Oferty IEO	510
Oferty ETO	510
Oferty DAICO	511
Inne oferty tokenów	511
Standardy związane z tokenami	512
ERC-20	513
ERC-223	513
ERC-777	513
ERC-721	514
ERC-884	514
ERC-1400	514
ERC-1404	514

ERC-1155	515
ERC-4626	515
Tworzenie tokenów ERC-20	516
Tworzenie kontraktu w języku Solidity	517
Dodawanie kontraktu za pomocą maszyny wirtualnej JavaScriptu w środowisku Remix	521
Dodawanie tokenów w narzędziu MetaMask	525
Nowe koncepcje	527
Tokenomia (ekonomia tokenów)	527
Inżynieria tokenów	528
Taksonomia tokenów	528
Podsumowanie	528

ROZDZIAŁ 16

Korporacyjne łańcuchy bloków	529
Rozwiązania korporacyjne a łańcuch bloków	530
Czynniki wpływające na powodzenie	531
Czynniki ograniczające	532
Wymagania	534
Prywatność	534
Wydajność	535
Zarządzanie dostępem	536
Dodatkowe wymagania	536
Łańcuchy korporacyjne a łańcuchy publiczne.....	539
Architektura korporacyjnego łańcucha bloków	540
Projektowanie rozwiązań opartych na korporacyjnym łańcuchu bloków ...	544
TOGAF	544
Metoda rozwoju architektury	545
Łańcuch bloków w chmurze	548
Obecnie dostępne korporacyjne łańcuchy bloków	549
Wyzwania związane z korporacyjnymi łańcuchami bloków	552
Interoperacyjność	552
Brak standaryzacji	552
Zgodność z przepisami	553
Wyzwania biznesowe	553
Łańcuch VMBC	554
Komponenty	554
Protokół osiągnięcia konsensusu	555
Architektura	555
VMBC for Ethereum	557

Quorum	558
Architektura	558
Kryptografia	560
Prywatność	561
Kontrola dostępu oparta na uprawnieniach	564
Wydajność	566
Wymienne algorytmy osiągnięcia konsensusu	567
Konfigurowanie sieci Quorum z algorytmem IBFT	567
Instalowanie i uruchamianie narzędzia Quorum Wizard	568
Przeprowadzanie transakcji prywatnej	570
Dołączanie klienta Geth do węzłów	571
Wyświetlanie transakcji w narzędziu Cakeshop	573
Dalsze sprawdzanie w kliencie Geth	574
Inne projekty na platformie Quorum	577
Wtyczka dla środowiska Remix	577
Architektura oparta na wtyczkach	577
Podsumowanie	578
ROZDZIAŁ 17	
Skalowalność	579
Czym jest skalowalność?	579
Trylemat łańcuchów bloków	580
Metody zwiększania skalowalności	583
Rollupy	595
Podsumowanie	619
ROZDZIAŁ 18	
Prywatność	620
Prywatność	620
Anonimowość	621
Poufność	621
Techniki osiągnięcia prywatności	622
Warstwa 0.	623
Prywatność oparta na dowodach ZK	633
Przykład	650
Podsumowanie	657
ROZDZIAŁ 19	
Bezpieczeństwo w łańcuchach bloków	658
Bezpieczeństwo	658
Warstwy i ataki w łańcuchach bloków	660
Warstwa sprzętu	661

Warstwa sieci	663
Warstwa łańcucha bloków	664
Warstwa aplikacji łańcucha bloków	668
Warstwa interfejsu	673
Ataki na łańcuchy bloków warstwy 2.	676
Warstwa kryptografii	677
Narzędzia i mechanizmy do analizy zabezpieczeń	681
Formalna weryfikacja	683
Bezpieczeństwo inteligentnych kontraktów	688
Solgraph	690
Modelowanie zagrożeń	691
Regulacje i zgodność z przepisami	693
Podsumowanie	694

ROZDZIAŁ 20

Zdecentralizowana tożsamość	695
Tożsamość	695
Tożsamość cyfrowa	696
Tożsamość w Ethereum	719
Tożsamość w świecie Web3, DeFi i metawersum	720
Projekty łańcuchów bloków specyficznych dla tożsamości suwerennej	723
Hyperledger Indy, Aries, Ursa i AnonCreds	723
Inne projekty	724
Inne inicjatywy	724
Wyzwania	725
Podsumowanie	725

ROZDZIAŁ 21

Zdecentralizowane finanse	726
Wprowadzenie	726
Rynki finansowe	728
Handel	728
Giełdy	729
Zastosowania łańcucha bloków w finansach	732
Ubezpieczenia	733
Rozliczenia potransakcyjne	733
Zapobieganie przestępstwom finansowym	734
Płatności	736
Zdecentralizowane finanse	737
Cechy rozwiązań z obszaru DeFi	739
Warstwy w DeFi	740

Podstawowe elementy ekosystemu DeFi	741
Usługi DeFi	743
Zalety DeFi	756
Uniswap	758
Wymiana tokenów	758
Pula płynności na giełdzie Uniswap	759
Podsumowanie	762

ROZDZIAŁ 22

Zastosowania i przyszłość łańcuchów bloków .....

Zastosowania	763
Internet rzeczy	764
Architektura internetu rzeczy	765
Warstwa obiektów fizycznych	766
Warstwa urządzeń	766
Warstwa sieci	766
Warstwa zarządzania	766
Warstwa aplikacji	767
Korzyści z łączenia internetu rzeczy z łańcuchem bloków	767
Implementowanie internetu rzeczy opartego na łańcuchach bloków w praktyce	770
Konfigurowanie Raspberry Pi	772
Konfigurowanie pierwszego węzła	774
Konfigurowanie węzła w Raspberry Pi	775
Instalowanie Node.js	776
Budowanie obwodu elektronicznego	777
Tworzenie i uruchamianie kontraktu w języku Solidity	778
Administracja publiczna	783
Kontrola graniczna	783
Wybory	785
Identyfikacja obywateli	786
Opieka zdrowotna	787
Media	788
Łańcuchy bloków a sztuczna inteligencja	789
Wybrane nowe trendy	791
Wybrane wyzwania	793
Podsumowanie	796

ROZDZIAŁ 23

Inne rozwiązania z obszaru łańcuchów bloków	798
Wprowadzenie	798
Kadena	798
Pact	801
EOS	803
Zasoby	804
Komponenty	804
Programowanie w łańcuchu bloków EOS	806
Tezos	806
Architektura	808
Sieć	808
Klient	808
Węzeł	808
Jednostka zatwierdzająca	809
„Piekarz”	809
Oskarżyciel	810
Konta	810
Tworzenie kontraktów	812
Portfele	813
Ripple	813
Transakcje	815
Interledger	817
Stellar	819
Protokół osiągnięcia konsensusu w systemie Stellar	819
Rootstock	820
Solana	822
Dowód historii	823
Projekty łańcuchów bloków dla warstwy przechowywania	827
Storj	827
MaidSafe	828
Inne platformy	829
MultiChain	829
Tendermint	829
Podsumowanie	830